
S/Y BAHARI - Wachty na rejsie morskim

Dla wielu osób funkcjonowanie na jachcie wg systemu wachtowego wydaje się staromodne, sztuczne i niepotrzebne, szczególnie jeśli rejs ma charakter turystyczny czy wypoczynkowy. Tym artykułem chcielibyśmy przekonać Was, jak bardzo funkcjonowanie na jachcie w zgodzie z wachtami, go wzbogaca i uatrakcyjnia, i to niezależnie od tego, czy załoga jest doświadczona czy świeża. Przedstawimy Wam również typowe, oraz nietypowe harmonogramy wacht, w tym te opracowane przez nas, naszych klientów i sterników. Mamy nadzieję, że każdy znajdzie coś dla siebie. Zachęcamy do czytania.

Zalety systemu wachtowego

- 1. Powoduje, że spora liczba obowiązków na jachcie jest rozłożona w miarę równomiernie na wszystkich członków załogi**, zapobiegają sytuacji, kiedy wszystkie obowiązki na jachcie wykonuje jedna osoba. Wielokrotnie obserwowaliśmy sytuację, kiedy skipper przez cały tydzień uwijał się na jachcie robiąc wszystkie czynności, natomiast załoga po tygodniu schodziła z jachtu twierdząc, że się wynudziła na rejsie. A przecież nie o to chodzi!
- 2. Eliminują nudę** – kiedy jacht płynie, wystarczą 1-2 osoby na pokładzie, aby opanować większość czynności związanych z żeglugą. Pozostałe osoby zajmują się wtedy swoimi obowiązkami, które tylko pozornie są przykrymi obowiązkami. Raz na rejs, każdy chętnie zrobi obiad lub nawet umyje pokład, o sterowaniu nie wspominając.
- 3. Powodują rotację obowiązków** – każdy ma szansę wykonać każdego rodzaju pracę na jachcie. Dzięki temu eliminujemy sytuację, kiedy jedna osoba przez cały rejs gotuje, kiedy inni pływają po zatoce, myje toaletę lub uzupełnia wodę w porcie, kiedy inni inną zwiedzać. Ale wykonanie 1-2 razy każdej z czynności w ciągu całego tygodnia po kolei nie jest dla nikogo problemem. Wręcz odwrotnie, zwiększa atrakcyjność rejsu dla każdego załoganta.
- 4. Precyzyjnie dzieli odpowiedzialność** – dzięki wachtom każdy dokładnie wie, kto w danym momencie jest odpowiedzialny ze sterowanie, kto dzisiaj robi obiad, a kto uzupełnia w porcie wodę. Jeśli dana czynność nie jest zrobiona, często kapitan nawet nie musi o tym wspominać, ponieważ robią to inni członkowie załogi patrząc na sławną rozpiskę wacht. Każda osoba wie też, kiedy ma czas wolny i może zupełnie bezkarnie czytać książkę, opalać się, kiedy nawet inni uwijają się jak w ukropie. To jej wolny czas!
- 5. Wzmaga pozytywną rywalizację między osobami w załodze** – tutaj oczywiście największa konkurencja powstaje przy obiadach – wachty wzajemnie się motywują, chcąc zrobić najlepszy na obiad na rejsie – naleśniki, pieczona lokalna ryba czy sosy z awokado, pieczony kurczak czy choćby wyszukana sałatka to zazwyczaj dania, które wymyśliły i zrobiły nasze załogi, chcąc być tymi, którzy zrobili najlepszy obiad na rejsie. Co ciekawe, konkurencja powstaje nawet przy najlepszym umyciu toalety!
- 6. Ułatwia kapitanowi prowadzenie jachtu** – z dwóch powodów – po pierwsze nie musi on cały czas myśleć o wszystkim, ponieważ załoga sama pilnuje godzin wacht, każda wachta skupia się na swoich obowiązkach i o nich pamięta i robi starannie. Po drugie, kapitan, który i tak podczas rejsu bardzo dużo wydaje poleceń, nie musi co chwila wyznaczać osób wyznaczać do zrobienia rutynowych i nie zawsze czynności („Dlaczego zawsze ja mam to robić, kiedy pozostała załoga idzie się kąpać lub zwiedzać”). Dzięki wachtom, każdy wie, że 1-2 razy musi jakąś przyjemność opuścić ze względu na swoje obowiązki, jednak nikt nie ma pretensji wiedząc, że jest to sprawiedliwy podział. Bardzo to upraszcza życie skippera i jego stosunki z załogą.
- 7. Jest oryginalne i urozmaica rejs** – rzadko w naszym codziennym życiu funkcjonujemy wg systemu wachtowego! Taka odmiana powoduje bardzo wiele nowych emocji, jest ciekawą, inną propozycją funkcjonowanie w małej grupie.
- 8. Załogi wracają bardziej zadowolone**, z poczuciem spędzenia aktywnego czasu, pełni wrażeń i bardziej zrelaksowane, pomimo.... ciągłych obowiązków

Na pewno zalet systemu wachtowego jest o wiele więcej, to tylko niektóre z nich. Najtrudniejszy jest pierwszy etap, czyli wprowadzenie systemu wachtowego, szczególnie wśród załóg, które nie są do tego przyzwyczajone lub nie takich wakacji się spodziewały. Warto jednak jako skipper nalegać na System wachtowy, skrzywienie na twarzy pojawia się wtedy tylko na samym początku, a w końcu jako kapitan, mamy prawo decydować o kształcie rejsu. Skorzystajmy z niego, opowiedzmy dokładnie obowiązki na początku i zachęćmy do niego przedstawiając go jako oryginalną formę wakacji.

Rodzaje wacht

Wachta nawigacyjna – typowa wachta, osoby prowadzące jacht, składa się często z oficera, a także 1 osoby z załogi, w pełni prowadzące ze sterowanie, trzymanie kursu, ew. zmiany żagli czy zwroty przy uzgodnieniu z kapitanem. Przy cumowaniu zazwyczaj uczestniczy więcej niż 1 wachta nawigacyjna (w zależności od potrzeb)

Wachta kambuzowa – wachta całodniowa, która danego dnia zwolniona jest w całości z obowiązków związanych z prowadzeniem jachtu i jako ostatnia (w razie potrzeby) angażowana do prac na jachcie (np. trudne cumowanie, awaria na jachcie, kiedy potrzebne są wszystkie ręce na pokładzie). Wachta ta zajmuje się przygotowywaniem posiłków, a także sprzątaniami po posiłkach, zmywaniem naczyń. Proponowane godziny posiłków: **Śniadanie: 9:00, Obiad: 14:00, Kolacja: 19:00.** W przypadku, jeśli planowane są częste przeloty nocne, śniadanie warto przenieść na godzinę 8:00, kiedy ma szansę posilić się jeszcze wachta 4-8 schodząca z pokładu i idąca spać (nie muszą czekać do godziny 9:00). Kambuz powinien być zdany około godziny 20:00 (po posprzątanii po kolacji) kolejnej wachcie. Jeśli z kambuza korzysta się po godzinie 20:00, to zazwyczaj po takiej imprezie kambuz sprząta już wachta z dnia następnego dnia rano. Oznaczenie *** na rozpisce wacht, oznacza iż w dniu ostatnim przy wieczorze kapitańskim wachta nr 4 pomaga w przygotowaniu kolacji wachcie nr 3

Wachta wodna – to dodatkowe obowiązki danego dnia dla wachty nawigacyjnej. Jej zadaniem jest kontrola i uzupełnienie wody w porcie, wyrzucenie śmieci, akcja „domestos” (czyli sprzątnięcie toalet, dezynfekcja za pomocą domestosu)

Wachta zaopatrzeniowa – w ciągu dnia (o dowolnej porze) jej zadaniem jest spisanie rzeczy potrzebnych do kupienia i zaopatruje jacht w składniki na kambuz w dniu kolejnym (jeśli jest taka potrzeba). Jest tak ułożony plan wacht, że wachta ta następnego dnia wchodzi na kambuz, dzięki czemu spisuje składniki, które będą jej potrzebne do przygotowania posiłków

Systemy wachtowe

Typowy System 3-wachtowy – rozpiska na 7 dni

Załoga 5-osobowa: podział na 3 wachty, przy czym w przypadku wacht kambuzowych, jest 1 osoba, a druga przechodzi do wachty nawigacyjnej i tak w koło, kapitan jest w jednej wachcie nawigacyjnej również rotacyjnie

Załoga 6-osobowa: podział na 3 wachty, przy czym w jednej wachcie jest kapitan

Załoga 7-osobowa: podział na 3 wachty, kapitan nie jest w żadnej wachcie

Załoga 8-osobowa: podział na 3 wachty, 2 są trzyosobowe, jednak w tym przypadku bardziej polecamy system 4-wachtowy

GODZINY	SB	ND	PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB
0-4	1	2	3	1	2	3	1	2
4-8	2	3	1	2	3	1	2	3
8-12	1	2	3	1	2	3	1	2
12-14	2	3	1	2	3	1	2	3
14-16	1	2	3	1	2	3	1	2
16-20	2	3	1	2	3	1	2	3
20-24	1	2	3	1	2	3	1	2
KAMBUZ	3	1	2	3	1	2	3	1

Typowy System 4-wachtowy – rozpiska na 7 dni

Jeśli tylko liczebność załogi nam na to pozwala, zalecamy przechodzić od razu do systemów 4 lub nawet 5 wachtowych. Dlaczego? Wachty 2-osobowe do prowadzenia jachtu czy przygotowywania posiłków są wystarczające, natomiast te mniej lubiane wachty (kambuzowa, wodna, zaopatrzeniowa) po prostu występują rzadziej.

Załoga 8-osobowa: podział na 4 wachty, w 1 jest kapitan

Załoga 9-osobowa: podział na 4 wachty, kapitan nie jest w żadnej wachcie

Załoga 10-osobowa: podział na 4 wachty, z czego 1 wachta jest 3-osobowa

Załoga 11-osobowa lub większa: zalecamy już podział na 5 wacht dwuosobowych – zgodnie z zasadami dzielenia wacht jak powyżej

GODZINY	SB	ND	PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB
0-4	4	1	2	3	4	1	2	3
4-8	1	2	3	4	1	2	3	4
8-12	3	4	1	2	3	4	1	2
12-14	4	1	2	3	4	1	2	3
14-16	1	2	3	4	1	2	3	4
16-20	3	4	1	2	3	4	1	2
20-24	4	1	2	3	4	1	2	3
KAMBUZ	2	3	4	1	2	3	4	1

Autorski system 4-wachtowy

Warto znać ogólne zasady przy układaniu systemu wachtowego na dany rejs, jednak warto eksperymentować i dostosowywać Systemu wacht do rytmu rejsu. Tutaj chcielibyśmy Wam zaproponować jedną taką koncepcję. Ma ona następujące założenia:

- wypłynięcie z portu następuje codziennie o godzinie 8:00. Wypłynięcie z portu zazwyczaj jest proste i nie wymaga wielu osób do obsługi jachtu. Dlatego wystarczą do wypłynięcia 2 osoby z wachty oraz kapitan.
- w momencie, kiedy wachta z godziny 8:00 wypływa z portu, budzi się (często na skutek hałasów) wachta kambuzowa, która zaczyna przygotowania do śniadania o godzinie 9:00
- olbrzymim plusem takiego wypłynięcia jest jedzenie posiłku na wodzie, a nie w porcie. Śniadanie jedzone w porcie, zawsze bardzo opóźnia wypłynięcie, zazwyczaj ktoś wtedy chce coś załatwić na mieście, wziąć prysznic, powoduje to, że wypłynięcie z portu następuje około 11-12 i wygląda w ten sposób, że załoga jest zbierana przez zniecierpliwionego sternika - częste zmiany wacht od godziny 8 do 16, kiedy zazwyczaj można zrobić już średniej długości odcinek na wodzie (bez długich przelotów), powodują, że każdego dnia jachtem sterują praktycznie wszystkie wachty, dzięki czemu unikamy sytuacji, kiedy dana wachta nie siada do steru np. przez 3 dni, a inna steruje bardzo często i długo, co przestaje dla nich być taką atrakcją
- zazwyczaj przed wpłynięciem do portu można jeszcze zjeść obiad, dzięki czemu w momencie wpłynięcia do portu około godziny 15 załoga jest już najedzona i może ruszać na zwiedzanie portu lub kąpieli w przypadku postoju w zatoce.

Oto propozycja takiego autorskiego systemu wachtowego sprawdzającego się przy ww. założeniach:

GODZINY	SB	ND	PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB
0-4	2	3	4	1	2	3	4	1
4-8	3	4	1	2	3	4	1	2
8-10	4	1	2	3	4	1	2	3
10-12 zaopatr	2	3	4	1	2	3	4	1
12-14	3	4	1	2	3	4	1	2
14-16 wodna	4	1	2	3	4	1	2	3
16-20	3	4	1	2	3	4	1	2
20-24	2	3	4	1	2	3	4	1
KAMBUZ	1	2	3	4	1	2	3+4 ***	4